

Arvalis

Villa Flora
Venlo

Sint Jansweg 20D
5928 RC Venlo

Telefoon 06-55720246
Fax 0478-578260

www.arvalis.nl
lpeters@arvalis.nl

Ministerie van Landbouw, natuur en Voedselkwaliteit

Datum 15-06-2020
Betreft Reactie in het kader van de internetconsultatie voorgenomen wijziging 6e actieprogramma nitraatrichtlijn
Ons kenmerk
Uw kenmerk

Geachte Minister,

In het kader van de voorgenomen wijziging van het Besluit gebruik meststoffen en het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet ter uitvoering van het 6^e actieprogramma Nitraatrichtlijn ontvangt u van mij onderstaande reactie.

Arvalis (dochteronderneming LLTB) is een adviesorganisatie voor o.a. agrarische klanten/leden binnen de Provincie Brabant en Limburg. Gelet de impact van de voorgenomen maatregelen zijn wij echter genoodzaakt namens al onze klanten en leden te reageren.

Hoewel de voorgenomen wijziging van Artikel 1 (artikel 4 meststoffenwet) ogenschijnlijk een onschuldige aanscherping lijkt in de wetgeving, namelijk: maispercelen die gelegen zijn op zandgrond en lössgrond pas vanaf 1 april bemesten waarbij deze percelen uiterlijk 1 februari bij RvO moeten zijn gemeld, heeft deze maatregel in de praktijk grote nadelige gevolgen.

Achtereenvolgens wordt op een aantal belangrijke aspecten stilgestaan:

- Daar waar in de geest van de wet de maatregelen worden aangekondigd zal ook nu weer blijken dat de letter in de wet bepalend is waardoor volledig wordt voorbijgeschoten aan het doel.

- De lastendruk zoals becijferd in de voorgenomen wijziging doet geen recht aan de feitelijke situatie. Er wordt gesteld dat uiterlijk 1 februari de meldingen moeten worden ingediend. Ik wil u er op wijzen dat, zoals LNV ook bekend is, er meerdere wet- en regelgeving bestaat die hun termijnen kennen in de eerste maanden van het jaar zoals:

- Mest- en GLB-beleid: waarvoor o.a. termijnen gelden zijn:
 - Dierrechten uiterlijk 31-12
 - Verwerkingsplicht uiterlijk 31-12
 - Opgave aanvullende gegevens uiterlijk 31-01
 - Derogatie en bemestingsplan uiterlijk 31-01
 - Gecombineerde opgave uiterlijk 15-05
 - Grondmonsters fosfaatdifferentiatie 15-05
 - Grondgebondenheid 15-05
 - Stikstofdifferentiatie uiterlijk 15-5
 - Etc.

Hiermee ontstaat in toenemende mate een grote druk om vroeg in het jaar op allerlei fronten opgaves te doen die mede bepalend zijn voor het verdere verloop in het jaar. De kans op fouten neemt hierdoor alleen maar toe.

- Een administratieve fout kan grote financiële gevolgen hebben, ondernemers maar ook adviseurs zien door de bomen het bos niet meer!
 - Door de opeenstapeling van wet- en regelgeving wordt het voor ondernemers steeds moeilijker hun bedrijf rendabel te voeren!
- De druk op adviseurs en landbouwers neemt hierdoor nog meer toe.
 - Daar waar ambtenaren, ingeval ze een "foutje" maken, er veelal mee weg komen heeft de opstapeling van wet en regelgeving voor ondernemers nog meer frustratie tot gevolg. De kans dat een ondernemer een foutje maakt wordt immers groter terwijl deze in de praktijk boetes en korting van GLB tot gevolg hebben. In het ergste geval worden ze meteen weg gezet als fraudeurs!
- Ondernemers zullen vooraf meer percelen melden dan dat feitelijk aan mais wordt geteeld om zodoende opties open te houden ingeval blijkt dat achteraf toch op een perceel mais wordt gezaaid. Hiermee wordt een vergelijking gemaakt met de opgave van percelen t.b.v. de invulling van de EA binnen het GLB beleid. Ook hier worden beduidend meer percelen opgegeven dan feitelijk ingezaaid met een GLB mengsel. Dit maakt tevens dat de kostenbegroting / administratieve last / controle omvangrijker is dan door LNV o.a. op dit punt wordt verondersteld!
- Er wordt gesteld dat een naam en adres van de gebruiker van de grond moeten worden gemeld. Dit heeft tot gevolg dat eenmaal een perceel is opgegeven t.b.v. mais niet meer kan worden geruid / verpacht als hiertoe aanleiding is. Er worden immers geen mogelijkheden beschreven als blijkt dat iemand anders een het perceel pacht of besluit een andere teelt te doen dan aanvankelijk opgegeven.

- Met de datum van 1 februari wordt géén enkele rekening gehouden met invloeden die bepalen wie welke percelen gebruikt en wat hierop wordt geteeld. Er wordt dan ook op geen enkele wijze rekening gehouden met:
 - Weersinvloeden
 - Bodemgesteldheid
 - Vraat van ongedierte (muizen)
 - Aaltjesonderzoek
 - Bodemonderzoek
 - Vraag en aanbod in grond (In Brabant en Limburg worden i.v.m. intensieve teelten in het kader van vruchtwisseling jaarlijks veel gronden geruild /verpacht)
 - Etc.

Voor genoemde invloeden spelen jaarlijks waarbij het bouwplan noodgedwongen "op de schop" gaat pootgoed, zaaizaad, plantmateriaal van dient veelal vooraf te worden ingekocht. Dit geldt veelal niet voor maiszaad. Door vooraf, zo vroeg in het jaar, de teelt van o.a. mais (in de toekomst mogelijk ook andere gewassen?!) te moeten leggen is het voor landbouwers onmogelijk om op alle invloeden te anticiperen.

De voorgenomen maatregelen hebben tevens tot gevolg dat er voor ondernemers, die het perceel vooraf niet hebben gemeld geen mais meer kunnen zaaien als hiertoe aanleiding is, bijvoorbeeld als blijkt dat:

Een perceel gras slecht uit de winter is gekomen (vorstschade)

Een perceel gras /wintergraan dermate door muizenvraat ganzenvraat is beschadigd

Een perceel last heeft van droogte schade

Een perceel de teelt a.g.v. natte omstandigheden (regenval of overstrooming) verloren is gegaan

De landbouw kan niet in een kalendercultuur worden gestopt, de landbouw is immers te sterk afhankelijk van invloeden die niet zijn te reguleren door wet- en regelgeving (weer, klimaat, marktomstandigheden, etc. Sterker nog, een kalendercultuur staat een goed landbouwkundig gebruiker dan in de weg. Zoals door het KNMI is aangegeven zullen we in de toekomst vaker te maken krijgen met extreme weersomstandigheden (weer/ klimaat). Dan moeten landbouwers wel de ruimte krijgen hierop te kunnen anticiperen.

- Uit de voorgenomen wijziging blijkt niet of het mogelijk is, als eenmaal een perceel is gemeld om mais te telen, om:
 - te verhuren of te ruilen aan een derden
 - hier nog een ander gewas op te telen dan mais
 - welke administratieve handelingen moeten worden verricht om mutaties mogelijk te maken en welke termijnen hiervoor dan gaan gelden
 - Al met al bewerkelijk dan wordt verondersteld!
- De verplichting ten aanzien van het zaaien van een vanggewas na mais op zand en lössgrond maakt dat mais steeds vroeger in het jaar gezaaid wordt. Bij de teelt

van mais (o.a. suikermais) worden zelfs al teelt ondersteunende voorzieningen toegepast waardoor mais eerder wordt gezaaid dan de 1 april nu in het voorstel is opgenomen. In die omstandigheden zou dus voorafgaand aan het zaaien geen mest op het perceel uitgereden mogen worden. Dit druist in tegen een goede landbouwkundige praktijk. Hiermee is in het voorstel duidelijk géén rekening gehouden.

- Door de voorgenomen wijziging wordt het voor ondernemers moeilijker te anticiperen op een markt die is gebaseerd op een markt van vraag en aanbod. Dit geldt zowel voor:
 - Grondruilen / pachten
 - Snijmais, korrelmais CCM en suikermais etc. in relatie tot andere teelten
- Als alle mest die op maisland uitgereden moet worden na 1 april, komt er een grote druk op de loonwerker te liggen. Hierbij ontstaat een zelfde spanningsveld (werkdruk) als bij het oogsten van de snijmais voor 1 oktober (i.v.m. vanggewas zaaien op zandgronden). Hierbij wordt voorbijgegaan dat bij de aanvoer van mest het ca. 2- 3 weken duurt alvorens de analyseuitslagen bekend zijn. Hierdoor is het voor de afnemer van mest onmogelijk nog te anticiperen op de aanvoerruimte. Het is immers niet wenselijk alle mest in één keer aan te voeren omdat hiermee de kans bestaat dat uiteindelijk meer fosfaat en stikstof uit dierlijke mest wordt aangevoerd dan is toegestaan. Door dit over meerdere momenten te spreiden wordt in elk geval dit risico voor de afnemer van de mest beperkt.
- Een perceel gras/voedergewas (vanggewas mais voorliggend jaar) dat is bedoeld om te oogsten als veevoer kan bij de voorgenomen wijziging niet meer voor 1 april worden bemest als deze nadien wordt gescheurd om mais te zaaien. Dit strookt op geen enkele wijzen met de kringloopgedachte (verhogen eiwitvoorziening op eigen bedrijf);
 - Initiatieven (Grassa) om van groenbemestingsgewassen hoogwaardig veevoer te maken kunnen dan ook de prullenbak in!
- Als de toepassingsmogelijkheden op de gronden worden beperkt zal dit een waarde drukkend effect van de gronden tot gevolg hebben. Tevens zal met het verder opvoeren van de kosten in teelten (in dit geval mais) het opbrengend vermogen (€) van de onderneming onder druk komen.
- De overheid gaat voorbij aan de effecten van maatregelen die al genomen zijn:
 - vanggewassen na mais op zandgrond (2019)
 - strenge aanvoernormen voor fosfaat (2020)
 - gelet fosfaat-stikstofverhouding in dierlijke mest wordt er minder fosfaat maar ook minder stikstof uit dierlijke mest aangewend
 - Mais onttrekt bij gegeven normen meer mineralen dan dat er wordt aangewend;
 - Bij gegeven omstandigheden kan worden gesteld dat de landbouwer al zo efficiënt mogelijk de mineralen wil benutten die worden aangewend, de vraag is dan ook of de milieuwinst zo groot is als

wordt verondersteld. Het mag duidelijk zijn dat het LNV gebukt gaat onder vooroordelen waarbij de neveneffecten nadeliger zijn dan de "kwaal".

Tot slot wordt opgemerkt dat 15 mei een datum is waarbij de Gecombineerde Opgave uiterlijk moet zijn ingediend. De ervaring leert dat zelfs dan nog veel situaties voordoen waarbij het bouwplan nog niet geheel duidelijk is of zelfs op percelen nog mais wordt gezaaid of percelen worden geruimd/verpacht wat vooraf niet was voorzien. Voor 1 februari melden van de percelen waarop mais (of mogelijk mais) wordt gezaaid, en vanaf 1 april aanwenden van mest op maispercelen, heeft in de praktijk veel grotere gevolgen in de bedrijfsvoering dan door u wordt verondersteld.

Ik vertrouw erop dat u middels deze punten voldoende bent geïnformeerd. Als u vragen heeft verneem ik dat graag.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'L.G.J.M. Peters', written over a horizontal line.

ing. L.G.J.M. (Leo) Peters,
bedrijfsadviseur